

Resum d'activitats del G.E.C. Amics del Castell

Com ja va sent una tradició, i ho faig amb molt de gust, em toca fer-vos arribar una recapitulació de totes les activitats que el Grup d'Estudis Cubellencs Amics del Castell ha anat organitzant durant el darrer any 2009. També, com ve sent habitual, us les presentem segons el tipus d'acte, agrupant les conferències i xerrades, i separant-les de les exposicions, així com també les caminades didàctiques de les sortides culturals. Estic segur que us ho podeu passar bé rememorant i tornant a viure, amb il·lusió, aquelles hores que vàreu emprar assistint i participant en totes aquestes manifestacions.

Assemblea ordinària

En data 15 de febrer de 2009 a les 12,30 hores, al Cinema Mediterrani, s'inicià la 9ª Assemblea Ordinària de l'entitat, convocada per la Junta Directiva i amb el següent ordre del dia:

- 1.- Lectura i aprovació, si s'escau, de l'acta de l'assemblea anterior.
- 2.- Lectura resumida de les activitats realitzades per l'entitat durant l'any 2008.
- 3.- Lectura i aprovació, si s'escau, de l'estat de comptes de l'any 2008.
- 4.- Exposició d'activitats previstes per a l'any 2009.
- 5.- Quotes per a l'any 2009.
- 6.- Eleccions a la Junta Directiva.
- 7.- Precs i preguntes.

Amb l'assistència de 50 socis, va prendre la paraula el president, Joan Vidal, qui va fer la presentació de l'acte i va agrair l'assistència abans de passar la paraula al secretari.

El secretari, Xavier Martínez, va fer la lectura de l'esborrany de l'acta de la vuitena assemblea celebrada el 17 de febrer de 2008, que va ser aprovada per unanimitat.

A continuació s'anomenaren per part del vocal Francesc Capdet les activitats realitzades durant l'any 2008, i que ja van quedar reflectides en l'Anuari anterior

Tot seguit, el tresorer en Pere Urgellès exposà l'estat de comptes de l'any 2008, amb uns ingressos de 7.215,11€, i unes despeses de 5.488,30€, amb un superàvit de 1.726,81 i un saldo bancari de 8.188,19€, amb un import de quotes de

El cubellenc Xavier Sánchez Rovirosa, durant la seva conferència Generació d'energia elèctrica a partir de residus ramaders i agroalimentaris, i una instantània de les persones assistents, a la sala d'actes de la Rectoria

socis de 3.152'00€ i unes subvencions rebudes de 2.600'00€. S'informà que qual-sevol soci que volgués una còpia d'aquest estat de comptes, estava a la seva disposició. S'aprovà de forma unànime.

Per a abordar el punt 4rt de l'ordre del dia prengué la paraula el president de l'entitat, qui enumerà els objectius d'incrementar l'espai de la Biblioteca dels Amics del Castell, cercar imatges i pel·lícules de Cubelles per a fer-ne un recull d'imatges de la vila, activar la pàgina web, cercar postals i potenciar la difusió de la nostra història local entre el jovent dels col·legis i instituts de Cubelles.

Pel que fa a les exposicions previstes, el vicepresident, n'Antoni Pineda, recordà que l'1 d'abril hi havia prevista una exposició d'un recull de més de vuitanta fotos dels viatges del Casal d'Avis de la Caixa Penedès; també anuncià l'exposició sobre les Salines de Cubelles; i finalment també esmentà l'exposició que es faria sobre punts de llibre.

El vocal de la Junta i responsable de la Secció Excursionista, en Rafael Ibàñez, parlà de les properes excursions amb la Ruta de les Fonts i la sortida a Montserrat.

El vocal de la Junta en Francesc Capdet va prendre la paraula per a parlar sobre les sortides culturals previstes per al 2009, com la d'Olot i Besalú, Cardona, la Ruta del Modernisme i el Monestir de Sant Benet, sense deixar de recordar la possibilitat que la Junta es plantegés de fer alguna sortida de dos dies.

Per al 5è punt, el president, Joan Vidal, anuncià la voluntat de la Junta d'invertir en un ordinador i una impressora, per a agilitzar les tasques administratives de l'entitat. Malgrat aquestes inversions, l'austeritat de les despeses permet mantenir la quota un altre cop als 16 euros anuals, el que va ser aprovat per unanimitat dels assistents.

Per al 6è punt, de la votació de la nova Junta, només es presentà una única candidatura repetint un nou mandat. La candidatura estava composta per:

Joan Vidal, President.

Antoni Pineda, Vicepresident.

Pere Urgellès, Tresorer.

Xavier Martínez, Secretari.

Francesc Capdet, Vocal.

Jordi Estalella, Vocal.

Francesc Ibàñez, Vocal.

Lolo Garcia, Vocal.

Mossèn Joaquim Lluís, Vocal.

La Junta s'aprovà a mà alçada sense cap vot en contra ni cap abstenció.

Obert el torn de paraules, diversos socis manifestaren diferents qüestions a la Junta:

1) En Joan Serra proposà que la Fundació Irla tenia una exposició sobre Francesc Macià que es podria portar a Cubelles.

Perspectiva durant la conferència Josep Sunyol, el president del Barça afusellat, i dues fotografies de l'historiador i professor Carles Santacana, acompanyat de Joan Vidal, a la mateixa conferència, realitzada a la Rectoria.

- 2) En Francesc Pujades regalà un llibre dels Amics del Museu Víctor Balaguer a la nostra entitat. També va suggerir poder anar de visita a Lleida.
- 3) Isidre Rossell comentà que a les visites guiades per Cubelles no hi ha ningú dels Amics del Castell. El nostre president li respongué que són organitzades per l'Ajuntament i que la nostra entitat només hi col·labora. El soci també proposà la visita a Banyeres del Penedès, on hi ha una Casa-Museu de l'artista Cañas.
- 4) Joan Imbernon manifestà que té un contacte amb la Diputació de Barcelona, i que el posarà a disposició de la Junta.
- 5) En Francesc Pujades recordà que si anem a Verdú, allà hi ha un restaurant del qual ell n'és Soci d'Honor.
- 6) El vicepresident, Antoni Pineda, anuncià que el proper 26 d'abril hi havia prevista la presentació del llibre sobre la història cubellenca entre 1939 i 1970, obra d'en Joan Vidal i en Xavier Martínez.

El president va fer un recordatori de tots els socis que ens havien deixat durant el darrer any.

A les 13,00 hores es donà per finalitzada l'assemblea i es va iniciar la presentació i lliurament de l'Anuari 2008 a tots els socis de la nostra entitat assistents.

En primer lloc prengué la paraula n'Antoni Pineda per a presentar el seu treball sobre els seus records de la Guerra.

Seguidament va prendre la paraula el president per a presentar la resta de treballs, com ara el que sobre en Charlie Rivel ha fet la Núria Fonoll, el dels bombardejos que durant la Guerra va haver-hi a Cubelles, obra d'en Ramon Arnabat, i per últim la masia de Can Cucurella, estudi realitzat per en Xavier Martínez.

L'acte va cloure amb el lliurament dels anuals als socis de l'entitat.

Perspectiva de la sala d'actes de la Rectoria durant la conferència Ferrocarril d'alta velocitat, realitzada per Josep Marín Cayuela, i ell mateix acompanyat de Rafael Ibáñez, Jordi Estalella i Francesc Capdet.

Conferències i xerrades:

Xavier Sánchez Rovirosa: El dissabte 28 de març a les vuit del vespre va tenir lloc a la sala d'actes de la Rectoria, plena de gom a gom, la conferència amb el títol *Generació d'energia elèctrica a partir de residus ramaders i agroalimentaris*, a càrrec del nostre amic cubellenc Xavier Sánchez Rovirosa. En Xavier és llicenciat en Ciències Químiques, diplomat en Direcció d'Empreses i de Vendes i Màrqueting, Postgrau en Gestió de Projectes, i durant 28 anys ha ocupat càrrecs directius en empreses multinacionals del sector químic. Des del 2003 és Director General de l'empresa Agrotec.

En la videoconferència ens va parlar del què és un Parc Eco-Enèrgic Agrotec, tipus d'instal·lació per al tractament de purins i la producció d'energia neta, així com fertilitzants orgànic-minerals d'alta qualitat, com també què es necessita per a la seva construcció.

Ramon Arnabat i David Íñiguez: A dos quarts de 8 del vespre del divendres 29 de maig, a la sala d'actes de la Rectoria, els historiadors penedesencs Ramon Arnabat i David Íñiguez, ens van oferir una xerrada sobre els tràgics bombardeigs haguts a Cubelles l'any 1938.

Jaume Perera i Folch: El divendres 25 de setembre, a dos quarts de 8 del vespre, i a la sala d'actes de la Rectoria, i amb presència d'unes trenta persones, en Jaume Perera, expert en pa, farina, blat i fermentacions, va fer una xerrada sobre la fabricació del pa i les diferents varietats al llarg de la seva història anomenada *Parlant del pa*. Nascut a Arbeca (les Garrigues) el 1935, és el representant de la tercera generació de forners de la seva família. L'any 1958 es traslladà a Vilanova i la Geltrú, on va continuar la seva carrera professional. Acabada la seva etapa de forner, durant deu anys es va dedicar a l'ensenyament de l'elaboració del pa a l'escola de formació professional La Paperera. Actualment és delegat comarcal i membre de la junta directiva del gremi de flequers de les comarques de Barcelona.

Carles Santacana: A dos quarts de 8 del vespre del dijous 22 d'octubre, a la Rectoria, Carles Santacana i Torres, doctor en Història contemporània, professor de la Universitat de Barcelona i director del Centre de Documentació i Estudis del Futbol Club Barcelona, ens va oferir la conferència *Josep Sunyol, el president del Barça afusellat*.

Josep Sunyol i Garriga, president del FC Barcelona i de la Federació Catalana de Futbol als anys trenta, era també diputat a Corts, un gran amant de l'esport i mecenes cultural. Va ser fundador i impulsor del periòdic esportiu La Rambla. El 6 d'agost de 1936, anant cap a Madrid en cotxe, entrà per error a la zona franquista de la serra de Guadarrama, on va ser afusellat, amb els seus dos acompanyants, sense cap judici previ. Entre els nombrosos treballs de Carles Santacana destaca el llibre *El Barça i el franquisme*, on explica el paper cultural i polític del club blaugrana durant el tardofranquisme i la transició.

Josep Marín Cayuela: L'enginyer industrial Josep Marín Cayuela, el divendres 27 de novembre a dos quarts de 8 del vespre, a la sala d'actes de la Rectoria, ens

Dues imatges de l'exposició fotogràfica Viatges del Casal d'Avi, d'Antoni Pineda, a la sala d'exposicions de Caixa Penedès.

Perspectiva de l'acte d'inauguració al Centre Social de l'exposició fotogràfica amb imatges del llibre Els anys de la postguerra i l'auge turístic a Cubelles (1939-1970), de Xavier Martínez i Joan Vidal.

oferí una videoconferència amb el nom *Ferrocarril d'alta velocitat*, apropant-nos al ferrocarril modern a través d'una amena sessió que combinà les imatges amb les explicacions. Aquest enginyer de reconegut prestigi i autèntic expert en la matèria ha desenvolupat tota la seva vida laboral a la RENFE

Elaboració d'un treball en el programa de Festa Major

Continuant amb la col·laboració que any rere any el Grup d'Estudis Cubellencs Amics del Castell realitza amb l'Ajuntament de Cubelles editant un quadern que s'inclou en el programa d'actes de la Festa Major, aquest any els membres de la junta Lolo García i Antoni Pineda van elaborar un àlbum anomenat *Les Salines de Cubelles*, reflectint-hi la seva història i un recull d'interessants imatges del que va ser una de les primeres indústries a la nostra vila.

Presentació del llibre Els anys de la postguerra i l'auge turístic a Cubelles (1939-1970)

El dimecres 22 d'abril, a dos quarts de 8 del vespre, al Cinema Mediterrani, completament ple de gent, va tenir lloc la presentació del llibre *Els anys de la postguerra i l'auge turístic a Cubelles (1939-1970)*, realitzat pels membres de la junta del Grup d'Estudis Cubellencs, Xavier Martínez i Joan Vidal. D'aquest acte en donem informació a part.

Exposicions

Viatges del Casal d'Avis: El dimarts 21 d'abril, a les 18 hores, s'inaugurà a la sala d'exposicions de Caixa Penedès l'exposició fotogràfica *Viatges del Casal d'Avis*, patrocinada per la mateixa Caixa Penedès. Aquest recull d'imatges, totes elles a càrrec d'Antoni Pineda, corresponen a les excursions fetes pel Casal a Lourdes de França (1995), Osca i entorns (1995), Mònaco, Cannes i altres (1997) i el creuer per l'Adriàtic des de Venècia a Atenes el 2007. Aquesta exposició va romandre oberta des del dia de la inauguració fins al dissabte 23 de març. L'exposició va romandre oberta fins el 19 de maig.

Lluís Companys i la seva època (1882-1940) Aquesta exposició itinerant es va fer en comptes de la que estava anunciada a La Figuera, *Francesc Macià, una Catalunya lliure, justa, pròspera i gloriosa* i que a última hora no va estar disponible. L'exposició sobre Companys, que ja havíem tingut ocasió de veure a finals de 2007, va comptar amb la col·laboració de l'Institut d'Estudis Penedesencs. S'inaugurà al Centre Social el 15 de maig, a les 8 del vespre, i va romandre oberta fins el 31 del mateix mes.

Els anys de la postguerra i l'auge turístic a Cubelles (1939-1970): L'exposició organitzada pel G.E.C. corresponia a les imatges del llibre de Xavier Martínez i Joan Vidal, que es presentà el 22 d'abril de 2009 al Cinema Mediterrani, i bàsicament

Fotos corresponents a la inauguració de l'exposició fotogràfica Les Salines de Cubelles, en les que hi podem veure Jordi Pino i Antonio Martínez amb la regidora de Festes i Tradicions Noemí Cuadra, i a José Manuel Martínez amb Antoni Pineda i Joan Vidal. També una perspectiva durant la inauguració al Centre Social.

eren provinents de l'arxiu del nostre vicepresident Antoni Pineda. L'exposició va estar oberta al públic, al Centre Social, des del 17 de juny fins al 5 de juliol.

Les Salines de Cubelles: El dilluns 6 de juliol, a dos quarts de 8 del vespre, s'inaugurà l'exposició fotogràfica *Les Salines de Cubelles*, amb una considerable assistència de públic. La presentació va anar a càrrec d'Antoni Pineda. Es tractava d'un conjunt d'imatges tornant enrere en el temps, i mostrant el que va ser una de les principals indústries del nostre poble durant el segle passat. L'exposició es va poder veure fins el divendres 31 del mateix mes.

Vida quotidiana a Cubelles a mitjan segle XX: A dos quarts de 8 del vespre del dimarts 27 d'octubre va tenir lloc la inauguració de l'exposició fotogràfica *Vida quotidiana a Cubelles a mitjan segle XX*, a càrrec d'Antoni Pineda. L'arxiu fotogràfic del nostre vicepresident ens va mostrar un interessant i curiós conjunt d'imatges que evocaven diversos aspectes de la nostra vila durant les dècades centrals del segle passat. A través del treball, l'oci, les festes o les excursions, la mostra que ens oferí l'Antoni Pineda volia ressaltar, per damunt de tot, les persones o els grups de persones amb què també es podia identificar aquell Cubelles tan diferent a l'actual.

L'exposició es va poder visitar fins al 15 de novembre.

Audiovisual: "Vida submarina al planeta": Evarist González tornà a col·laborar amb la nostra entitat per oferir-nos un audiovisual de la vida submarina a diversos indrets del planeta explorats per aquest experimentat i incansable submarinista. A les 12 del migdia del diumenge 25 d'octubre, a la sala d'actes de la Rectoria, a través d'una espectacular projecció vam poder admirar les belleses que atresoren els fons marins de llocs tan diversos com Malàisia, Filipines, Galàpagos, Maldives, Mar Roig, Micronèsia o Catalunya.

Previ a aquest documental, va tenir lloc la presentació del quadern que cada any elabora el G.E.C. Amics del Castell, en aquesta ocasió el que porta per títol *Les Salines de Cubelles*, realitzat pels nostres companys de junta Lolo García i Antoni Pineda.

Caminades didàctiques

Excursió-Caminada a les Fonts d'Alba i de Fontanilles: El diumenge 1 de març, prèvia concentració a les 8,30 hores a la plaça del Mercat i en cotxes particulars, els integrants de l'excursió es varen dirigir cap a Sant Miquel d'Olèrdola (185 m. d'alçada) d'on prengueren la sortida a les 9 hores des de davant de l'Ajuntament, agafant la vorera mateixa en direcció nord. En passar per Mas Maiol trencaren a l'esquerra per la carretera de Moja i baixaren junt fins la riera de l'Adoberia, amb poca aigua però neta. Trencant a l'esquerra i pujant cap a les Planes, van poder veure la masia i també les granges existents. Contemplant cap el nord la gran àrea municipal de la Muntanyeta i vorejant Ca la Petronila, entraren al bosc de les Planes, mal·lès per el vent, i arribant al punt més alt (310 m.), on pararen per esmorzar una mica. Reculant una mica, van passar per Cal Castellví observant tot el fondo de la Vall, que seguint fins a Can Ximent, i a dalt del penya-segat es comentaren les Bal-

Una perspectiva de la sala d'exposicions del Centre Social corresponent a l'exposició fotogràfica Vida quotidiana a Cubelles a mitjan segle XX, d'Antoni Pineda.

Contemplant l'audiovisual Vida submarina al planeta, d'Evarist González, a la sala d'actes de la Rectoria.

mes, entrant després al fondo de la Saguera on hi ha les fonts de l'Avellaner i l'Ametlló, ara seques. Deixant el fondo es pujà a la dreta per trobar sota uns plàtans la font d'Alba, d'aigua molt bona, i seguint avall trobaren la font de Fontanilles amb les seves basses, on aquí s'hi troba més aigua.

Acabant la baixada retrobaren el fondo de la Saguera, seguint-lo fins que es van creuar altre cop amb la riera de l'Adoberia, ara més bruta, i seguint-la curs amunt contemplaren la Plana Rodona per la part posterior, arribant poc després altre cop a Sant Miquel d'Olèrdola des d'on els quinze participants en la sortida, malgrat el dia gris i amb roines tornaren, cap a Cubelles.

La distància aproximada de la caminada, de dificultat baixa, va ser de 10 quilòmetres, i el temps emprat unes 3 hores.

20a edició de la caminada a Montserrat: 1a etapa de Cubelles a Sant Cugat de Sesgarrigues: A les 7 del matí del diumenge 22 de març es va sortir caminant en direcció al Fondo de Sumella, i pel Camí Ral es creuar la carretera del Pantà del Foix passant per la Plana en direcció al Mas de l'Artís. En arribar-hi trencaren cap al Corral Nou i la Font de les Palmeres, vorejant el peu del Pic de l'Àliga cap a Can Domingo on s'esmorzà. Seguiren per la Cogullada per baixar a la carretera de Vilafranca i travessar el túnel d'Olèrdola. Ara agafaren la direcció del Sant Sepulcre i Sant Pere Molanta, i travessant la carretera de l'Ordal i vorejant el polígon industrial s'arribà a Sant Cugat Sesgarrigues, en un dia que havia començat ennuvolat i va acabar en un sol radiant.

Aquí els 26 integrants de la sortida van prendre el retorn cap a Cubelles pels seus mitjans propis. La distància aproximada de la caminada va ser de 26 quilòmetres, i la seva durada d'unies 7 hores.

20a edició de la caminada a Montserrat: 2a etapa de Sant Cugat de Sesgarrigues a la Beguda Alta: El diumenge 5 d'abril, a dos quarts de 7 del matí i des de la parada d'autobús de la carretera, i amb aquest tipus de vehicle prengueren la sortida fins a Sant Cugat de Sesgarrigues, on a les 7 sortiren caminant per la carretera en direcció a Sant Sebastià dels Gorgs i Lavern, just abans de travessar l'autopista per sota, i trencant a la dreta en direcció a la casa dels Comtes de Lavern, passaren per la vinya de les Cent Cargues, i tot travessant la riera s'arribà a Sant Sadurní per esmorzar. Creuada la població van agafar la carretera d'Espells, i a Can Catasús trencaren a l'esquerra cap a Can Pujades i Sant Llorenç d'Hortons, on travessaren la carretera en direcció al Torrent Fondo.

A Can Esteve de la Riera alguns del grup van aprofitar per banyar-se els peus, i després es va seguir el camí per arribar a la Beguda Alta on, amb un dia de sol i vent fresquet, arribaren els 22 integrants del grup per agafar l'autobús que els portà de retorn a Cubelles.

El temps emprat en la caminada va ser d'unies 6 hores i la distància aproximada d'uns 25 quilòmetres.

20a edició de la caminada a Montserrat: 3a etapa. Primer tram de la Beguda Alta a Collbató: A les 6 del matí del diumenge 26 d'abril, els 22 integrants d'aquest

Una foto a davant de la font d'Alba, una instantània del grup i una altra davant de la font de Fontanilles.

grup prengueren un autobús per anar fins a la Beguda Alta, on al lloc de Can Parellada es trobaren amb els 16 caminants que el dia anterior havien sortit de Cubelles per fer l'itinerari complet. Tots junts van seguir per Can Marçet, Can Gras i Can Mata on es travessà la carretera d'Esparraguera a Piera, i baixant a la Riera de Pierola, seguiren en direcció nord travessant el Serrat de Can Dolcet – dit del Matamatxos – per a baixar cap a Collbató passant per sota l'autovia.

Aquí es va produir la trobada amb els 26 caminants que havien d'iniciar el tercer tram, que era la pujada al Monestir i que acabaven d'arribar amb l'autobús des de Cubelles. La distància aproximada de la caminada va ser de 28 quilòmetres, i el temps emprat unes 7 hores.

20a edició de la caminada a Montserrat: 3a etapa. Segon tram de Collbató a Montserrat: Després d'una nit amb un temps excel·lent i d'una matinada ennuvolada, a l'hora d'iniciar aquest tram va caure una violenta tempesta d'aigua, trons i llamps, que va fer desistir el grup de pujar, decidint fer-ho amb l'autobús que al mateix Collbató els esperava. Malgrat tot, al calmar el temporal, set agosarats caminants sí que varen pujar a peu fins a Montserrat. Al migdia sortí un sol radiant que no va treure la decepció de tots els que no van poder aconseguir la fita de la pujada al Monestir. A dos quarts de 5, mitja hora abans del temps previst, l'autobús va retornar a tothom cap a Cubelles.

El temps emprat en la caminada va ser d'unies 3 hores, i la distància aproximada 10 quilòmetres.

20a edició de la caminada a Montserrat: Caminada completa de Cubelles a Montserrat: El dissabte 25 d'abril, a les 7 de la tarda, 16 caminants van sortir de davant de l'església per començar a caminar el trajecte íntegre fins a Montserrat. El diumenge, al lloc de Can Parellada, a la Beguda Alta, es trobaren amb els 22 integrants del grup que havien sortit de Cubelles, amb autobús, a les 6 del matí del mateix diumenge.

El temps total emprat en la caminada va ser d'unies 20 hores, i la distància aproximada 80 quilòmetres.

Excursió-Caminada a la Font d'en Bonet i de les Palmeres: A les 8 hores del diumenge 10 de maig, i a la plaça del Mercat, i amb automòbil propi es dirigiren cap a Canyelles per aparcar a la Muntanya del Mar. El trajecte d'aquest dia els havia de donar un aspecte trist del territori amb unes fonts mig perdudes i devastat per les urbanitzacions, no obstant s'havien de conèixer per al que varen representar.

Al costat de la sortida es veu Can Ferrer de Llacunalba, datada l'any 1002, com a primer lloc habitat del terme, anomenada fins al segle XVII Can Palmeta. Es caminà pujant en direcció sud i vorejant la urbanització la Selva de les Meravelles, passaren per la Muntanya de la Vila, antic Comú, dita també d'En Bonet on es troba la font del seu nom. És un degotall que encara es conserva malgrat el degradat entorn. Agafant cap a l'est pujaren al cim de 280 metres on s'esmorzà. Des d'aquest lloc s'observa a baix el Mas de l'Artís, datat el 1585 com a donació de Jaume I el Conqueridor a Josep Artís i que impressiona per la seva situació i conservació.

Dues fotos amb els integrants de l'excursió-caminada a la Font de Can Zidro.

Vorejant ara la urbanització de les Palmeres s'agafà en direcció sud el camí vell de Canyelles a Cubelles, veient les runes del Mas de la Fam, i el Mas de l'Artís des de baix. Trencant cap al Fondo de les Oliveres, i tot just començant-lo, s'agafà un fondet estret, quasi verge, que dona sota el Turó de les Tres Partions, per on entraren al camí que els va du a vorejar tota la urbanització de les Palmeres per sota mateix del Puig de l'Àguila. Al final d'una forta pendent cimentada s'arribà a la Font de les Palmeres, en pèssim estat de conservació. Des d'aquí i passant per davant de Can Ferrer de Llacunalba arribaren al lloc on tenien els vehicles aparcats.

Tot seguit, els tretze integrants de la caminada, havent tingut un dia de solet bo i de poc aire, tornaren cap a Cubelles.

La distància aproximada de la caminada, de dificultat baixa, va ser de 10 quilòmetres, i el temps emprat unes 3 hores.

Excursió-Caminada a la Font de Can Zidro: Concentrats a la plaça del Mercat, a tres quarts de nou del matí del diumenge 18 d'octubre, sortiren amb automòbil fins a l'aparcament de l'antic Casino de Ribes, a la masia de Mas Solers.

Baixant pel passeig dels xiprers i trencant a l'esquerra cap a la masia modernista de Xoriguera, avui dita Clos de la Plana, que varen contemplar, seguiren camí passant per sobre l'autopista d'on van veure uns horts regats pel canal del Foix. Travessaren uns bosquets molt bonics baixant en direcció a la masia de la Fassina tot a tocar la rotonda d'Urgències de l'Hospital Sant Camil. Passant entre Can Fontanals i Can Noi baixaren dins la riera de Ribes (unió de la de Canyelles i la de Begues) i seguint el nord van arribar a Sotaribes contemplant el Castell de Bell-Hloc i l'antiga església de Ribes i el cementiri.

Seguiren riera amunt fins el pont de l'antiga carretera de Canyelles, que seguiren un tros, per trencar cap a l'ermita de Sant Pau, tot planejant arribaren a la masia de la Coma i just després s'agafà un corriol a la dreta que els deixà a la Font de Can Zidro on esmorzaren. La font està molt minsa d'aigua, però detalla la importància que va tenir. Un cop reposats, baixant pel camí carreter cap a Can Zidro, Can Ramonet i Can Ramon, i un cop passada la central elèctrica, remuntaren fins el Mas Montgrós, vorejant després la font del Llimonet, travessant per sobre l'autopista per baixar cap a Mas Martí on van veure l'eguassada Albà, seguint camí avall per arribar altre vegada a Mas Solers on tenien els vehicles esperant.

A continuació els onze caminants, que van gaudir d'un clima fresquet però solejat, tornaren cap a Cubelles.

Sortides culturals

Monestir de Sant Benet (Bages): El diumenge 8 de març a dos quarts de 8 del matí, i des de la plaça del mercat, un total de 67 persones vam sortir (60 en autocar i 7 en cotxes particulars) direcció Manresa. Al voltant de dos quarts de 9 ens vam parar a l'estació del cremallera de Montserrat per esmorzar.

Tres fotos de la visita al Monestir de Sant Benet.

Després reprenent el camí cap a Manresa, vam prendre la carretera N-141 direcció a Vic, i prop del municipi de Sant Fruitós de Bages, decantàrem a la dreta per arribar als voltants de les 10 al Monestir de Sant Benet. L'hora prevista de començar la visita era a dos quarts d'11.

Sant Benet de Bages és un dels monuments més emblemàtics i significatius de la comarca del Bages. Antiga abadia benedictina fundada en el segle X, la part romànica més destacada (monestir i claustre) és del segle XII. L'església consta d'una nau molt gran acabada en un absis i un creuer. El claustre és quadrat i conté sis jocs d'arcades dobles a cada costat. Totes les èpoques hi ha deixat la seva petjada. En el segle XVII passà a dependre de Montserrat i a començaments del segle XIX era un lloc on venien a residir els darrers anys de la seva vida els monjos. La vida monàstica de l'abadia, que conté també elements gòtics notables, va durar fins a 1835. Restà abandonada després de l'exclaustració fins que fou comprada per la família del pintor modernista Ramon Casas que en començà la restauració encomanada a Josep Puig i Cadafalch.

L'any 1931 Sant Benet fou declarat Monument Nacional. L'any 2000 la Fundació Caixa de Manresa compra el monestir als descendents de la família del pintor i elabora un pla director de projecte de restauració i un pla estratègic de nous usos per al conjunt monumental.

Una part de la visita va ser al monestir medieval, on es pot observar la part romànica, gòtica i barroca, passant per l'església, cripta, claustre, celler i les galeries de l'oest. L'altra part fou al monestir modernista, fent un recorregut a través de les estances de la família del pintor Ramon Casas. Recreació d'un habitatge burgés típic de principis de s.XX: mobles de totes èpoques, col·lecció de quadres, vitralls... Aquestes visites varen finalitzar un xic passada l'una del migdia

Després ens arribàrem fins el municipi de Monistrol de Calders, a la comarca natural del Moianès, per anar a dinar al restaurant La Masia del Solà, on ens esperava un menú molt especial, que va agradar a tothom. Una vegada acabat de dinar tornàrem cap a Manresa on vàrem fer una visita d'una hora pel anomenat Parc de l'Agulla.

El Parc de l'Agulla consta essencialment d'un llac, en el qual s'hi troba una presa que es va construir el 1966 i va entrar en servei l'any 1974, després de ser revestit totalment amb lloses de formigó. El llac té una superfície de 64.000 m² i una capacitat de 200.000 m³ que assegura una reserva per a Manresa per més d'una setmana.

Les principals funcions que té el llac de l'Agulla són: la reserva d'aigua en cas de produir-se una avaria al canal i en cas d'obres, la regulació diària del consum que s'aconsegueix en omplir-se a la nit i buidar-se durant el dia, i la seguretat per a l'ús de l'aigua. El llac està enllaçat directament amb la planta de tractament de Dipòsits Nous mitjançant una canonada. Alhora el llac-reserva està envoltat per un parc de 628 arbres de vint espècies diferents i, a més, s'hi poden practicar algunes activitats esportives relacionades amb l'aigua.

Cap a dos quarts de 7 de la tarda, emprenguérem el camí de retorn a Cubelles.

Dues fotos corresponents a la visita a l'Hospital de Sant Pau a Barcelona i una instantània de la façana del Naixement del temple de la Sagrada Família.

Barcelona. Hospital de Sant Pau i Sagrada Família: A dos quarts de 9 del diumenge 17 de maig, un total de 35 persones, en autocar, ens vam dirigir cap a Barcelona amb la finalitat de fer una visita guiada, a les 10 hores, a l'Hospital de Sant Pau.

L'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau té els seus orígens l'any 1401 amb la fusió dels sis hospitals que hi havia aleshores a Barcelona. Així va néixer l'Hospital de la Santa Creu. A finals del segle XIX, degut al creixement de la ciutat i als avenços de la medicina, l'Hospital queda petit i es planteja la construcció d'un nou edifici.

Gràcies al llegat del banquer Pau Gil, el 15 de gener de 1902 es col·loca la primera pedra del nou edifici. A l'antic nom de la Santa Creu s'hi afegeix el de Sant Pau per respectar la voluntat del seu benefactor. L'arquitecte Lluís Domènech i Montaner va ser l'encarregat del projecte. Les obres del conjunt van acabar l'any 1930. Amb els anys aquest projecte ha fet de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau l'edifici civil més rellevant del modernisme català.

L'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau va complir 600 anys el 2001. Des del seu naixement l'any 1401 l'Hospital ha viscut una constant evolució. La seva missió original, servir els pobres i peregrins segons la caritat cristiana, s'ha adaptat als nous temps (ser un Hospital de referència), obert a la societat i al seu entorn sanitari, centrat en les persones.

Després de la visita ens vam arribar, a peu, pel passeig Gaudí, fins a l'entrada del Temple Expiatori de la Sagrada Família, al carrer Marina, davant de la Façana del Naixement a la Plaça Gaudí, per fer la visita guiada concertada per les 12 del migdia. Per facilitar la visita ens dividirem en dos grups de 25 a 30 persones per grup.

La Sagrada Família es l'obra més famosa de Gaudí, a la que va dedicar tota la seva vida fins a l'extrem de que va viure dintre del recinte per seguir-ne més de prop la construcció. A senyalar, que es l'únic gran temple actualment en construcció a tot el món.

El promotor de la construcció del temple de la Sagrada Família en va ser el llibreter Josep Maria Bocabella i Verdager, un llibreter devot i molt culte que l'any 1866 va fundar "L'Associació Espiritual de Devots de Sant Josep" una entitat que pretenia impulsar la idea de construir un temple dedicat a l'exaltació de Sant Josep i de la Sagrada Família, com a símbols de l'estabilitat i de l'ordre familiar.

El temple és una obra començada l'any 1882 seguint un estil neogòtic convencional. El dia de Sant Josep d'aquest any, el bisbe Morgades va posar-ne la primera pedra. Durant aquest segle hi van intervenir diferents arquitectes, encara que el seu disseny és principalment obra de Gaudí que, als seus 31 anys, assumeix l'obra el 1883. En el nou projecte, Gaudí augmenta les dimensions previstes dissenyant un temple de cinc naus amb creuer i absis i un deambulatori exterior. Gaudí acaba la cripta ja iniciada incorporant ornamentació de tipus naturalista.

El temple havia de tenir 18 grans torres: 12 simbolitzarien els apòstols. Es va projectar la construcció de 3 façanes monumentals que s'obririen a tots dos extrems del creuer i als peus de l'església: la de llevant dedicada al Naixement de Crist, que

Tres imatges a l'interior de les mines de sal, a Cardona.

correspon al braç dret del transsepte; la de ponent, dedicada a la passió i a la Mort; en el braç oposat, i cap al sud, la façana de la Glòria, la més gran de totes. Gaudí només va acabar la del Naixement, en la qual s'accentua el naturalisme, el simbolisme i l'ornamentació pròpia de l'obra gaudiniana. Quatre torres-campanar de perfil parabòlic, d'una alçada de 107 metres i acabades en trencadís policrom, coronen les tres portes d'aquesta façana, dedicada a la Fe, a l'Esperança i a la Caritat.

El 10 de juliol de 1926 mor Gaudí, que havia estat atropellat per un tramvia tres dies abans. Es enterrat a la Cripta de la Sagrada Família el dia 12 en un acte multitudinari en que tota la ciutat es bolca per homenatjar Gaudí.

El temple es pot considerar dividit en els espais següents: la Façana del Naixement, la Façana de la Passió, la Façana de la Glòria amb el Baptisteri i la Capella del Sagrament, la Cripta, l'Absis, els Cimboris i els Obeliscs situats a les quatre cantonades del temple, els Claustres, les Sagristies, la Capella de l'Assumpció, el Creuer i el Transsepte, les Naus i els Cors i el Presbiteri o Altar. L'any 1969 el temple fou declarat Monument Històric-Artístic d'Interès Nacional.

Després de la visita guiada, aproximadament a 2/4 de dues, vam anar a dinar al restaurant Danzarama. Després de dinar ens arribarem fins el Port Olímpic on vàrem tenir un temps lliure d'una hora per passejar per aquesta zona tant bonica.

Entre les 6 i dos quarts de 7 de la tarda, emprenguérem el camí de retorn a Curbelles.

Cardona. Parc Cultural de la Muntanya de sal, i el Castell i la Canònica de Sant Vicenç: A tres quarts de 8 del diumenge 14 de juny, des de la plaça del Mercat, 52 persones vam sortir en autocar direcció Manresa i Cardona. Aproximadament a dos quarts de 9 ens aturarem per esmorzar, reprenent el camí poc després de les 9 hores.

A les 10 hores començarem la visita guiada al Parc Natural de la Muntanya de Sal, dins de les antigues instal·lacions de Mina Nieves, la qual ens ofereix la possibilitat de conèixer els afloraments salins de Cardona i el singular patrimoni natural i cultural que fan d'aquest indret un lloc únic en el món. El recinte Mina Nieves va ser una de les explotacions de sals potàssiques més importants d'Europa fins l'any 1990. En la visita vam ser traslladats a 86 metres de profunditat en vehicles especials, i ens deixaren a la Vall Salina, des d'on poguérem admirar un increïble aflorament salí: la Muntanya de Sal. A continuació, equipats amb un casc miner, entràrem a l'interior de la Muntanya per recórrer uns 500 metres de galeries, on vam poder gaudir de les espectaculars estalactites i estalagmites, així com de les diferents vetes de sal sòdiques, potàssiques i magnèsiques.

Després ens arribarem fins l'interior de la població de Cardona on visitarem el Centre Cardona Medieval, situat a la plaça de la Fira, sota les voltes d'Aimines, just davant de l'Ajuntament de la vila. Aquest Centre ens mostra una exposició permanent, amb un ampli repertori gràfic i audiovisual, explicant la gènesi i evolució de la vila fins a la construcció del seu recinte emmurallat, que la va protegir durant més de cinc-cents anys.

Tres instantànies de la visita al Castell de Cardona i la Canònica de Sant Vicenç.

A quarts de dues vam anar a dinar al restaurant Bufet Gourmet, a la mateixa localitat. A les 5 de la tarda ens esperava una visita guiada al Castell i la Canònica de Sant Vicenç.

Construït sobre una muntanya des de la qual domina la conca central del Cardener, el castell de Cardona va ser des del segle XI i fins al XV, el nucli residencial dels senyors de Cardona. El recinte està dividit meitat per meitat entre els pavellons senyorials i el recinte de la canònica de Sant Vicenç. El castell va ser fortificat cap el 880 pel compte Guifré el Pilós, i fou seu d'un dels llinatges nobiliaris més importants del país. S'ha de destacar la defensa feta durant la guerra de Successió (1711-1714) sent l'última fortalesa que es rendí a les tropes de Felip V.

Pel que fa a la Canònica de Sant Vicenç, obra consagrada entre els anys 1029 i 1040, és un magnífic exemplar romànic que presenta una planta basilical de tres naus, amb un ampli presbiteri a la nau central. S'hi conserven restes d'un claustre gòtic (s. XIV i XV) i un pati, entorn dels quals es trobaven les dependències que configuraven part de l'abadia canònica i del palau comtal. Avui en dia, restaurades, estan destinades a parador de turisme.

Sobre dos quarts de 7 de la tarda, tornàrem cap a Cubelles.

Besalú i Olot: El diumenge 4 d'octubre, a les 7 hores, 53 persones vam sortir en autocar direcció a Besalú, per l'autopista AP7. A quarts de nou aproximadament ens aturàrem per esmorzar en una àrea de servei de l'autopista.

A les 10 hores arribàrem a l'aparcament de Besalú, on trobàrem el guia i engegàrem el recorregut a peu per visitar aquesta població.

L'origen de la vila fou el castell de Besalú, que ja es troba documentat en el segle X, construït sobre les restes de la canònica de Santa Maria, a l'edat mitjana. Al 1966 Besalú fou declarada "Conjunt Històric-Artístic Nacional".

Vam poder visitar l'església del Monestir benedictí de Sant Pere, fundat l'any 977 pel Comte-Bisbe Miró I. Només en resta l'actual església, consagrada l'any 1003, d'estil romànic. El campanar pertany a l'època barroca.

El Miqwé o banys jueus de purificació, és un dels edificis més importants, únic en el seu gènere a Espanya. Situat en el barri hebreu o "Call", es tracta d'una construcció romànica del segle XII.

El Pont Vell, fundat el segle XI, i reconstruït al llarg del temps, té set arcades i està caracteritzat per tenir forma angular degut a l'assentament dels pilars sobre pedres naturals del riu.

Per finalitzar la visita vam veure un audiovisual sobre la història de Besalú. Després, sobre les 12 del migdia, vam marxar cap a Olot.

Olot es caracteritza, a més de per tenir un territori natural imponent i envejable, per ser una ciutat amb alguns elements arquitectònics i singulars d'una esplèndida bellesa. El fet de no haver estat un centre monacal o comtal i, sobretot, les terribles sacsejades sísmiques de 1427 i 1428 que van esborrar els edificis anteriors, han deixat la ciutat sense elements medievals. Tot i així, disposa d'una sèrie d'edifi-

Dues fotografies de la sortida cultural a Besalú, davant de l'església del monestir de Sant Pere i a fora i a dins del Miqwé. A Olot, davant de la façana de l'església de Sant Esteve.

cis emblemàtics i singulars, modernistes uns, noucentistes altres. Tots ells dotats d'un notable encant i que a continuació passem a detallar.

L'Hospici, edifici del s. XVIII amb un gran, sobri i elegantíssim pati interior amb tres galeries d'arcades, és la seu del Museu i l'Arxiu comarcals de la Garrotxa, així com també de l'Oficina de Turisme d'Olot, l'Observatori del Paisatge, tres sales d'exposicions i una sala d'actes. És obra, en el seu conjunt, de l'arquitecte neoclàssic Ventura Rodríguez. Tot i que es va inaugurar l'any 1784, mai no va arribar a exercir les funcions d'hospici. Que la seva construcció fos amb pedra volcànica negra és un valor afegit al ja per si majestuós edifici.

Vam veure la part exterior de l'església del Tura, romànica, on s'hi conserva la talla romànica de la Verge del Tura.

El claustre de l'antic convent del Carme va ser construït a finals del segle XVI. Són dos pisos que projectà Llàtzer Cisterna i que els han convertit en la peça arquitectònica més valuosa de què disposa Olot. És per aquest motiu que ha estat declarat Monument d'interès Histórico-Artístic i esdevé un dels pocs claustres renaixentistes conservats a Catalunya.

Passàrem per la Font del Conill, la Plaça Major i l'escalinata i la façana de l'església de Sant Esteve. La construcció de l'església, de gran volum, data del s. XVIII. Tant el perfil de l'església com el seu campanar són elements molt emblemàtics de la ciutat d'Olot. La façana actual és de l'any 1800. L'escalinata, que dota encara més de majestuositat l'església, es va construir l'any 1897.

També vam fer una visita exterior per les cases modernistes Solà Morales (1913-1916, de Lluís Domènech i Montaner), i Gaietà Vila (1901-1905, d'Alfred Paluzie) o Gassiot (1901-1912, d'Alfred Paluzie).

Acabades aquestes visites, vam anar cap a dinar al Restaurant La Deu, a les afores d'Olot.

Després de dinar, vam fer una curta parada a la Faixeda d'en Jordà, i als voltants de les 6 de la tarda, retornàrem cap a Cubelles.

Miracle, Solsona i Olius: A les 7 hores del diumenge 15 de novembre, una colla de 57 persones vam sortir amb autocar direcció Igualada, la N11 i la C1412, per cantar finalment fins al Miracle. Abans a quarts de nou aproximadament ens vam aturar a esmorzar a la Panadella.

A tres quarts de 10 hores arribàrem al santuari del Miracle, on ens esperaven per poder visitar l'església i el majestuós altar barroc del segle XVIII.

Després continuant per la carretera LV-3002 i per la C-380 vam anar cap a Solsona, per iniciar a les 12 del migdia una visita guiada pel nucli antic d'aquesta ciutat, capital del Solsonès, la comarca de les mil masies. S'han trobat testimonis que indiquen que aquesta zona ja estava habitada entre els anys 3500 i 2500 aC.

Cap el segle X ja existia el monestir de Santa Maria (catedral) i el castell (avui convent de les monges). A l'entorn d'aquests dos centres van sorgir dos nuclis urbans,

Dues fotos a la plaça de davant del santuari del Miracle.

que van créixer fins a convergir a la plaça Major. L'any 1594 el rei Felip II va donar a Solsona el títol de ciutat.

Des del Portal del Pont, entrada principal de la ciutat, i passant per la Font de l'Església, una de les tres fonts gòtiques del segle XV existents a Solsona, arribarem a la Catedral. Es coneix l'existència d'una església preromànica del 977, i de l'església romànica consagrada el 1070 es fa constar que era *"un temple famosíssim a tot el món"*. La catedral actual és d'estil gòtic, començada a finals del segle XII i acabada al segle XVII. S'hi venera la imatge de la marededéu del Claustre, del segle XII, catalogada com una de les escultures més importants del romànic català.

El Palau Episcopal és un edifici construït al segle XVIII. La seva façana principal, junt amb la del Palau de la Virreina de Barcelona, és un dels exemples més destacats del neoclàssic català. Dins el Palau Episcopal s'hi troba el Museu Diocesà i Comarcal, un dels primers museus diocesans de Catalunya.

Des de la plaça Major, plaça porxada on convergeixen els principals carrers de la ciutat, passarem pel carrer de Llobera, on hi vam veure cases de mercaders fetes de pedra picada, amb caps de biga treballats a les barbacanes i balconades de forja.

Després vam veure la Torre de les Hores, datada d'abans del 1500, que tenia una campana per tocar a foc i sometent i una altra per al rellotge que avui encara toca les hores. Avui en dia, en un racó d'aquest campanar s'hi "penja el ruc" per Carnaval, costum que recorda la llegenda que ha donat el renom de "mata-rucs" als solsonins. A la plaça de Sant Joan hi trobarem una font del segle XV, antigament anomenada font Major, i la casa pairal Cal Cabanes.

Passades les 2 del migdia ens arribarem fins a la carretera de Sant Llorenç per anar a dinar al Restaurant Can Mascaró.

Després de dinar, vam fer cap al municipi d'Olius per anar a fer una visita guiada a l'església i al cementiri d'aquesta població.

El temple actual va ser consagrat l'any 1079. L'església té grans proporcions (36 x 10 metres), situant-la com un dels monuments cabdals de l'arquitectura llombarda del darrer quart del segle XI. La cripta és la part més elegant i original de l'església.

El cementiri d'Olius, integrat en la natura i el paisatge del seu entorn, és un model d'imaginació, expressivitat, llibertat, fantasia i novetat en l'art funerari modernista. A l'any 1915, es va encomanar el projecte a l'arquitecte diocesà, Bernardí Martorell i Puig, que havia rebut influència de Gaudí i de Domènech i Montaner.

Als voltants de dos quarts de 7 de la tarda, retornarem cap a Cubelles.